

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

14. v. 6. qui igitur minas & cœdes spirat, ut Saulus, Act. 9. v. 1. ille non partem habet cum Christo, sed ad hostes Christi pertinet. Homicida verò non habet vitam æternam in seipso manentem, 1. Johan. 3. v. 15.

3. *Ratione impellentis.* Hic nemo alius est, quam Diabolus, qui homicida est ab initio, Joh. 8. v. 44. cujus organa omnes illi sunt, qui à Diabolo captivi tenentur ad ipsius voluntatem, per cœdes & homicidia, 2. Tim. 2. v. ult. idè sunt ex parte illius, Sap. 2. v. ult. manebuntque ejus in æternum, Apoc. 21. v. 8.

4. *Ratione objecti recipientis.* Quod est homo ratione præditus, ad imaginem Dei conditus: qui verò imaginem Dei devastat, non impunè feret, sanguis ejus vicissim effunderetur per hominem, Gen. 9. v. 6. Deindè & servus & minister Dei est, quem Paulus judicare, nedum occidere prohibet, Rom. 14. v. 4. Exod. 20. v. 13.

Accedunt quandoque singulares quædam circumstantiæ: si occisus homo pius fuit, homicida templum Dei in illo violavit, ideoque rursus disperdetur à Deo, 1. Cor. 3. v. 17. sin impius homo, hoc ipso homicida ei tempus penitentiæ præcipuit, adeoque peccatorum reatum ejus incurrit, quæ ita eum angustiant, ut aliquando clamaturus sit: Montes cadite super nos, Apoc. 6. v. 16.

5. *Ratione consequentis.* Nihil enim aliud sequitur, quàm Dei ira & indignatio & pœna temporalis ac æterna. Hinc Salomo: Homo, qui violenter egerit in sanguine animæ, etiamsi ad inferos usque fugeret, non sustentabunt eum, Prov. 28. v. 17. Et Christus ait: Qui acceperit gla-

dium, gladio peribit, Matth. 26. v. 32. Et licet Magistratus quandoque ex negligentia munus suum non obeat, tamen Deus vindex erit, quod si non fit in hoc mundo, fiet in altero, Apoc. 21. v. 8.

Videte Dilecti! tam grande peccatum est, si quis innocentem sanguinem effundat, & ejus reatum incurrat. Quilibet igitur caveat sibi, ne hoc crimine se collutulet. Stet enim firmiter: Manifesta sunt opera carnis, quæ qui faciunt, Regnum Dei non hæreditabunt, Gal. 5. v. 21.

De Secundo.

SEquitur *Medela*, quæ fluit
I. *Ex gratia divina oblatione.* Propterea dicit Servator: Ecce, ego mitto ad vos, Prophetas, & Sapientes & Scribas. Quamobrem? ut congregem vos, sicut gallina congregat pullos suos sub alas.

Hæc impromerita Dei gratia est, quam nunquam ab eo petivimus, & tamen adeò clemens est, ut legatos suos ad nos mittat, qui nos obsecrant, ut ei reconcilemur, 2. Cor. 5. v. 20. Per hæc viscera misericordiæ suæ, nos visitavit oriens ab alto, Luc. 1. v. 79.

Miramur meritò mansuetudinem Davidis, quæ Saulem persecutus est, in spelunca, dum occasionem nactus noluit ipsi manus violentas inferre: sed tantum oram chlamydis præscidit, ut hæc mansuetudine suâ eum sibi reconciliaret, 1. Sam. 24. v. 46.

Ah Dilecti! quàm facilè nos Deus in aquis suffocare posset, ut primum mundum, Gen. 7. v. 22. aut igne & sulphure delere, ut Sodomam & Gomoitham, Gen. 29. v. 24. aut terræ mandare, ut nos

deglutiret, ut Core, Dathan, & Abiron, Num. 16. v. 31.

Quàm facile bestiis præcipere, ut nos dilacerarent, sicut duo ursi pueros Bethulienses, 2. Reg. 2. v. 24. vento, ut domus nostras prosterneret, & nos in eis sepeliret, ut filios Jobi, c. 1. v. 19. grandini, ut nos dejiceret, ut Ammonitas, Jos. 10. v. 11. quàm facile api sibilare, & *παραλογίζεσθαι* inducere super nos, Esa. 7. v. 18. Nunquid est numerus turmarum ejus? Job. 25. v. 3. Furor hominum est laus ejus, reliquiis furoris accinget se, Psal. 76. v. 11. Sir. 40. v. 35.

Sed exarserunt in se miserationes ejus, ne faciat furorem iræ suæ, Ose. 11. v. 8. idèd semper gratia ejus justitiæ prævalet, jubetque bonæ spei esse filios suos, quoniam daturus est locum in peccatis pœnitentiæ, Sap. 12. v. 19. & si castigat nos, in judicio castigat, ne nobis videamur innoxii, Jer. 30. v. 11. Judith. 8. v. 17.

Imprimis verò hæc Christi gratia ex eò elucescit, quod legatos suos ad nos mittit, collecturus nos, qui tamen ipsum multis modis offendimus, ideoque satius foret, ut nos legatos nostros, pœnitentiam scilicet & orationem ad eum ablegaremus, quæ sæpè multum apud eum valent, Jac. 5. v. 17. proindèq; agnoscamus, quod variis modis nos ad pœnitentiam invitet, ne divitias gratiæ ejus contempnamus, Rom. 2. v. 4. Tam citò enim irasci potest, quàm misereri, & ira illius in peccatores non desinit, Sir. 5. v. 7.

II. Ex Tyrannidis perdita limitatione. Hic audimus Christum in plurali dicentem: Ex illis occidetur & crucifigetur, &

ex illis flagellabitur: ex quo consequitur, quod nonnullos relinquere cogantur, quos non possint occidere, crucifigere, & flagellare. Hoc divinæ providentiæ acceptum ferendum, quod si enim in hostium potestate esset, nemo nostrum superesset; sed Deus illis quasi metam posuit, & dixit; usque huc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos, Job. 36. v. 11.

Id testantur exempla Pharaonis, Exod. 14. v. 28. Sennacherib, Esa. 37. v. 29. seqq. Antiochi, 2. Macc. 9. v. 9.

Hic Deus adhuc vivit, & licet hostes violentiâ & insidiis rem agant, tamen meditantur inania, Psal. 2. v. 1. sive cogitant consilia, quæ non possunt stabilire, Psal. 21. v. 12. & licet multos ramos ab arboribus Ecclesiæ recidant, tamen radicem & stirpem eradicare non possunt: nam sine Dei permisso ne capillus capitis nobis lædi potest, Matth. 10. v. 30. & quod hic Immanuel in fronte signat, nec mundus nec infernus ipsi eripere valet, Ezech. 9. v. 5.

III. Ex gallina cœlestis contemplatione, sub cujus imagine nobis Servator dilectionem suam adumbrat.

Moses narraturus, quomodo Deus in principio cœlum & terram creaverit, addit, quod Spiritus sanctus incubuerit aquis, instar gallinæ, quæ ovis incubat, & illa tam diu fovet, dum pulli excludantur: Ita Dei quoque Spiritum chaos informe & immensum, ex quo mundus producendus erat, per incubationem suam ad eò fovisse disposuisse & fœcundasse, ut deindè ex ordine ille formatus, & *κρίσθη*

hic

hic nobis ornatus sit, Genes. 1. per totum.

Quod igitur Spiritus Dei in opere Creationis fecisse dicitur, id Christo adscribendum est, qui venit ut vitam haberemus, & abundantius haberemus, Johan. 10. v. 11.

Scaliger scribit Exercit. 23. quod Egyptii ad Cairum peculiarem rationem habeant ovorum multas centurias in furno excludendi, ex quibus stans diebus pulli agminatim erumpant. Verum in regionibus nostris Septentrionalibus ova gallinis supponenda sunt.

Pari ratione nosmetipsos nos juvare non possumus, sumus enim mortui in peccatis, Eph. 2. v. 5. quod si verò vitam recuperare velimus, Christus nos revivificet necesse est. Hæc est voluntas Patris mei, qui misit me, Joh. 6. v. 40. ipse cibatur nos præstantissimo tritico, Psal. 81. v. ult. ipse potatur nos de fontibus Israel, Psal. 68. v. 27. ipse inumbrat nos tegmine alarum suarum, Psal. 36. v. 8. ipse tuetur nos adversus omnes injurias, ut Apostolos defendit, hinc ait: Quos dedisti mihi, ego custodi, & nemo ex eis perit, nisi filius perditionis, Joh. 17. v. 12. Tandem quoque nos in requiem deducit, & in habitationem pacis, Esa. 32. v. 15. ubi protegimur à contradictione linguarum, Psalm. 31. v. 21. Ibi accipiemus Regnum decoris, & diadema speciei, de manu Domini, Sap. 5. v. 16. 17.

De Tertio,

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

1. *Ministerium venerare*. Christus Judæis magnam gratiam exhibuit, dum misit illis

1. *Prophetas*, non ut olim in V. Testam. ubi partim juxta Ecclesiasticam, etiam Politicam jurisdictionem exercuerunt, sicut Moses, Samuel, alique: partim verò tantum verbi Ministerio præfuerunt, & de futurâ gratia prophetarunt, prænunciantes eas, quæ in Christo sunt, passiones, & posteriores glorias, 1. Petr. 1. v. 10. 11. Sed Prophetæ sunt hæc *brodida*, qui è fonte S. Scripturæ de articulis fidei cum fructu differere, aliosque in notitiâ Dei instruere possunt, quo sensu capitur, 1. Cor. 24. v. 1. seq.

2. *Sapientes*. Hi sunt qui potentes sunt exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt, arguere, Tit. 1. v. 9. sciuntque proferre de thesauro suo vetera & nova, Matth. 13. v. 15. ad ejuslibet captum sese attemperantes, præbentque lac parvulis, cibum solidum autem qui pro consuetudine exercitatos habent sensus, ad discretionem boni & mali, Hebr. 5. v. 13.

3. *Scribas*, qui à puero didicerunt sacras literas, ut Timotheus, 2. Timoth. 3. v. 15. & ad typum Levitici Pontificis judicium in pectorali sive in pectore gerunt, Exod. 28. v. 30. ut sic alios pro re natâ, & coram & per literas instruere possint: ne talentum suum abscondant, sed eodem supralucentur, Matth. 25. v. 21.

Tales præstantes viros misit Deus ad Judæos, ut eos ad salutem perduceret, si modò ipsi voluissent. Vult enim omnes homines salvati, & ad agnitionem veritatis pervenire, 1. Timoth. 2. v. 4.